

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 8 Tz 77/2021, ECLI:CZ:NS:2021:8.TZ.77.2021.1

Číslo: 12/2022

Právní věta:

Za cizí věc ve smyslu § 228 odst. 1 tr. zákoníku nelze považovat věc patřící do společného jmění manželů, kterou poškodil jeden z manželů poté, co již zaniklo manželství a v době činu nebylo vypořádáno společné jmění manželů (viz § 736 o. z.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.10.2021

Spisová značka: 8 Tz 77/2021

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Poškození cizí věci

Předpisy: § 228 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2001, sp. zn. [7 Tz 120/2001](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2014, sp. zn. [5 Tdo 459/2014](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2016, sp. zn. [8 Tdo 1039/2016](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2014, sp. zn. [11 Tdo 1406/2013](#), uveřejněné pod číslem 19/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2016, sp. zn. [8 Tdo 1357/2016](#)

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané ministryní spravedlnosti ve prospěch podezřelého F. Č. proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, vyslovil, že tímto usnesením byl porušen zákon v ustanoveních § 13 odst. 1 a § 228 odst. 1 tr. zákoníku a v řízení, jež tomuto rozhodnutí předcházelo, v § 2 odst. 5, 6 a § 179g odst. 1 tr. ř. v neprospěch podezřelého F. Č. Dále Nejvyšší soud

podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení a současně zrušil i všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené usnesení, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství Praha-východ, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Stížnost pro porušení zákona a napadené rozhodnutí

1. Stížnost pro porušení zákona, kterou podala ministryně spravedlnosti ve prospěch podezřelého F. Č. (dále též jen „podezřelý“), směřuje proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, č. j. ZK 114/2020-9, jímž bylo podle § 179c odst. 2 písm. h) tr. ř. ve spojení s § 179g odst. 1 tr. ř. ve věci týkající se podezření ze spáchaní přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku rozhodnuto o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání a podle § 179g odst. 3 tr. ř. byla podezřelému stanovena zkušební doba v trvání osmi měsíců. Toto usnesení nabylo právní moci dne 5. 5. 2020.

2. Ministryně spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona poukázala na stávající právní úpravu obsaženou v § 13 odst. 1 a § 228 odst. 1 tr. zákoníku i § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a shrnula skutkový stav zjištěný orgány činnými v trestním řízení v posuzované věci, který spočívá zkráceně v tom, že podezřelý dne 9. 2. 2020 kolem 17:30 hodiny v obci XY, okres XY, během hádky s bývalou manželkou D. Č. úmyslně kopl do levých předních dveří jejího stojícího vozidla tov. zn. XY, reg. zn. XY, v důsledku čehož došlo k promáčklině dveří, jejíž oprava si vyžádala částku ve výši 14 559 Kč, čímž D. Č. způsobil škodu ve výši 10 000 Kč a obchodní společnosti Allianz pojišťovna, a. s., škodu ve výši 4 599 Kč. Postup podle § 179g odst. 1 tr. ř. vyplynul z toho, že ve věci bylo vedeno zkrácené přípravné řízení, v rámci něhož se podezřelý doznal k popsánému jednání, nahradil způsobenou škodu a souhlasil s postupem podle § 179g odst. 1 tr. ř.

3. Ze stížnosti pro porušení zákona se dále podává, že podezřelý uvedl, že do vozidla, které užívala jeho bývalá manželka, kopnul, přičemž poškozená D. Č. ve vysvětlení podaném k poškození vozidla konstatovala, že je majitelkou dotčeného motorového vozidla, byť majetek stále nemají s podezřelým jako bývalým manželem rozdělený. Využila tudíž i práva podle § 43 odst. 3 tr. ř. uplatnit nárok na náhradu škody a podle § 163 odst. 1 tr. ř. souhlasila s trestním stíháním svého bývalého manžela. Ministryně spravedlnosti zmínila i řízení o návrhu podezřelého na povolení obnovy řízení vedené u Okresního soudu Praha-východ pod sp. zn. 0 Nt 8204/2020, z něhož sice vyplynulo, že poškozené vozidlo mělo náležet do společného jmění manželů, a tudíž by nemohlo být věcí cizí ve smyslu § 228 odst. 1 tr. zákoníku, jakož ani posuzovaný skutek by nemohl být trestným činem, avšak obnova nebyla povolena a usnesením ze dne 3. 11. 2020, sp. zn. 0 Nt 8204/2020, byl podle § 283 písm. d) tr. ř. návrh podezřelého na povolení obnovy řízení v posuzované trestní věci zamítnut, neboť jde o otázku zákonnosti rozhodnutí, nikoli otázku skutkovou, na kterou míří právní úprava obnovy řízení, vyjdou-li najevo nové skutečnosti a důkazy.

4. Právě tato okolnost vedla k podání stížnosti pro porušení zákona, protože z doložených podkladů vyplývá, že v době spáchaní skutku nebylo dosud vypořádáno společné jmění tehdy již bývalých manželů Č., ale poškozená v řízení o určení výživného vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 0 P 212/2015 v rámci jednání dne 9. 9. 2019 uvedla, že vozidlo tov. zn. XY zakoupila v prosinci 2018 z finančních prostředků, které obdržela na základě dohody o vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu manželství ve výši 15 000 000 Kč. Tato dohoda však nebyla Obvodním soudem pro Prahu 8 schválena (viz usnesení ze dne 8. 11. 2019, sp. zn. 0 Nc 43002/2019), a tudíž částka 15 000 000 Kč, z níž poškozená vozidlo zakoupila, je součástí společného jmění manželů, byť k rozvodu manželství došlo v únoru 2019 (viz rozsudek Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018) a ke spáchaní posuzovaného skutku došlo dne 9. 2. 2020.

5. Na základě těchto zjištění ministryně spravedlnosti shrnula, že předmětné vozidlo mělo být zakoupeno z finančních prostředků, které náležely do společného jmění manželů, přičemž i vozidlo samotné bylo zakoupeno před rozvodem manželství v prosinci 2018. Mediační dohoda o vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu manželství uzavřená dne 31. 7. 2015 nebyla následně schválena soudem a stále se vede řízení o vypořádání společného jmění manželů. Poškozená tedy zakoupila vozidlo z prostředků patřících do společného jmění manželů, jak ostatně plyne i z vyjádření poškozené (viz řízení vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 0 P 212/2015). I pokud by nebylo toto vozidlo předmětem řízení o vypořádání společného jmění manželů, tak v době spáchání skutku dosud neuplynula lhůta ve smyslu § 741 o. z.

6. Náleželo-li v době spáchání skutku předmětné vozidlo do nevypořádaného společného jmění manželů, pro podezřelého nebylo cizí věci ve smyslu jejího výkladu podle ustálené trestněprávní judikatury, která vychází z názoru, že u společného jmění manželů je každý z manželů úplným vlastníkem celé věci (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2001, sp. zn. [7 Tz 120/2001](#), či rozhodnutí pod č. [32/1969](#) Sb. rozh. tr., aj.). Takto vyjádřené zásady je nutné vztáhnout i na majetkový režim rozvedených manželů, pokud dosud nedošlo k vypořádání jejich společného jmění, neboť je třeba mít na paměti, že i pro takový případ platí podle § 736 věty druhé o. z., že dokud zúžené, zrušené nebo zaniklé společné jmění není vypořádáno, použijí se pro ně ustanovení o společném jmění přiměřeně (viz též např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. [33 Odo 1229/2006](#)).

7. Ministryně spravedlnosti na základě těchto zjištění shledala, že v projednávané věci situace, na kterou dopadá ustanovení § 741 o. z., nenastala, ani nedošlo k jinému způsobu vypořádání společného jmění, a proto nelze dotčené vozidlo považovat za „věc cizí“, což je odrazem zvláštního případu tzv. společenství jmění (§ 1236 až § 1239 o. z.) s tím, že se toto společenství řídí přiměřeně úpravou platnou pro společné jmění manželů. Základní charakter tohoto společenství jmění manželů je stejný jako v případě ještě nezaniklého společného jmění manželů, včetně toho, že zůstává zachována i bezpodílová povaha společenství (viz KRÁLÍČKOVÁ, Z., HRUŠÁKOVÁ, M., WESTPHALOVÁ, L. a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo. § 655 - 975. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, komentář k ustanovení § 736 o. z.; zdroj: Beck-online).

8. Uvedené skutečnosti vedly ministryni spravedlnosti k závěru, že napadené usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ vzešlo z řízení, v němž nebyl dostatečně objasněn u trestného činu poškození cizí věci znak „cizí věc“ jeho skutkové podstaty, a tudíž usnesení podle § 179g odst. 1 tr. ř. bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Upozornila rovněž na minimum dosavadní trestněprávní judikatury týkající se zrušeného společného jmění manželů, které dosud nebylo vypořádáno, a z toho plynoucí nezanedbatelný judikaturní rozměr projednávané věci. Závěrem proto ministryně spravedlnosti navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, byl porušen zákon v neprospěch podezřelého F. Č., a to v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. ř. a § 13 odst. 1, § 228 odst. 1 tr. zákoníku, a aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil toto usnesení státního zástupce v celém rozsahu, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde zrušením, pozbydou podkladu, a podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství Praha-východ, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

II.

Řízení u Nejvyššího soudu

9. Nejvyšší soud shledal, že stížnost pro porušení zákona je přípustná podle § 266 odst. 1 tr. ř., neboť směřuje proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, které nabylo právní moci dne 5. 5. 2020, a proto přezkoumal podle §

267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost rozhodnutí, proti němuž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení předcházející napadenému rozhodnutí.

10. Obviněný, jenž byl o veřejném zasedání Nejvyššího soudu řádně a včas vyrozuměn, se k němu nedostavil. Obhájce si ve stanovené lhůtě nezvolil, přičemž důvody nutné obhajoby ve smyslu § 36a odst. 2 tr. ř. u něj v posuzované věci nebyly dány.

11. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství přítomný u veřejného zasedání Nejvyššího soudu se zcela ztotožnil s argumenty ministryně spravedlnosti uvedenými v podané stížnosti pro porušení zákona a připojil se i k jejímu návrhu na způsob rozhodnutí Nejvyššího soudu.

III.

Posouzení důvodnosti stížnosti pro porušení zákona

12. Podle předložené stížnosti pro porušení zákona je zjevné, že ministryně spravedlnosti shledává její podstatu jednak ve vadném postupu řízení, které předcházelo vydání přezkoumávaného rozhodnutí, protože státní zástupce, popřípadě policejní orgán, nedostatečně a rozporu s § 2 odst. 5, 6 tr. ř. zjistil okolnosti rozhodné pro objasnění činu, z něhož byl obviněný podezřelý, tak, aby mohlo být bez pochybností rozhodnuto podle § 179g tr. ř. o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání. Ministryně spravedlnosti dále vytýká porušení zákona z důvodu nedostatečného posouzení znaku „cizí věc“ u přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku.

13. Z hlediska takto vytknutých nedostatků je třeba uvést, že z povahy podmíněného odložení podání návrhu na potrestání podle § 179g tr. ř. plyne, že jde o institut (zavedený do trestního řádu zákonem č. 193/2012 Sb.), který je alternativním řešením věci ve zkráceném přípravném řízení. Dopadá na trestné činy, o nichž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje 5 let (viz § 179a tr. ř.), tudíž se uplatňuje v řízení o přečinech (§ 14 odst. 2 tr. zákoníku). Předpokladem pro to, aby takový procesní postup mohl být zvolen, je to, aby výsledky zkráceného přípravného řízení objasnily, že čin, pro který se toto řízení vede, naplňuje po všech stránkách znaky zvažovaného přečinu, protože státní zástupce rozhoduje o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání namísto postupu podle § 179c odst. 2 tr. ř. Proto, i když se obviněný dozná k takovému činu [§ 179g odst. 1 písm. a) tr. ř.], tato skutečnost, třebaže je jednou z podmínek pro postup podle § 179g tr. ř., nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti objasnit (viz zásadu oficiality podle § 2 odst. 4 tr. ř.), zda posuzovaný čin naplňuje všechny znaky trestného činu, konkrétně přečinu (viz § 13 tr. zákoníku), který je v něm spatřován. Hmotněprávní podmínkou pro takový postup tedy je objasnění, že jde o trestný čin (přečin), tzn. že z výsledků zkráceného přípravného řízení vyšlo najevo, že čin, pro nějž se toto řízení vede, naplňuje všechny znaky konkrétního trestného činu. Jestliže takový závěr nelze učinit a o naplnění některého ze znaků vznikají pochybnosti, nebo podle výsledků dokazování nebyl prokázán, nelze postupovat podle § 179g tr. ř. (k tomu viz § 179c tr. ř.).

14. V posuzované věci však policejní orgán a státní zástupce nesplnili tyto podmínky před podáním návrhu na podmíněné odložení podání návrhu na potrestání. V řízení o přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku totiž nezjistili, zda vozidlo, které měl obviněný poškodit činem, pro nějž se vedlo zkrácené přípravné řízení, bylo pro něj bylo cizí věcí za situace, kdy z okolností, za kterých byl tento čin spáchán, se podávalo, že vozidlo souvisí se společným jměním nedlouho před tím rozvedených manželů.

15. Nejvyšší soud z obsahu spisů Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Obvodního oddělení v Čelákovících, vedeného pod sp. zn. KRPS-37308/TČ-2020-011511, Okresního státního zastupitelství Praha-východ vedeného pod sp. zn. ZK 114/2020 a Okresního

soudu Praha-východ vedeného pod sp. zn. 0 Nt 8204/2020, jejichž součástí je i napadené usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, zjistil, že podezření ze spáchání přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, bylo podezřelému F. Č. sděleno policejním orgánem dne 6. 4. 2020. Skutkový základ i obsah citovaného sdělení podezření je popsán ve stížnosti pro porušení zákona, jak je výše uvedeno. Ze shromážděných listinných podkladů vyplynulo, že vzájemné majetkové poměry podezřelého a poškozené po rozvodu manželství dosud, resp. k okamžiku spáchání činu, vypořádány nebyly. Podle rozsudku o rozvodu manželství Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018, se majetkové poměry manželů neřešily, jak plyne z obsahu tohoto rozhodnutí založeného ve spisu policejního orgánu, z něhož je patrné, že i manželé sjednaná mediační dohoda nebyla soudem schválena, což dokládá usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 62 Co 48/2020, jímž byl potvrzen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 8. 11. 2019, sp. zn. 0 Nc 43002/2019, o zamítnutí návrhu podezřelého F. Č. jako navrhovatele na schválení dohody o vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu. Ten měl státní zástupce ve spisovém materiálu vedeném pod sp. zn. ZK 114/2020 též k dispozici.

16. Státní zástupce i přes uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že vina podezřelého byla prokázána a byla zvolena i odpovídající právní kvalifikace, že podezřelý splnil všechny zákonné podmínky vymezené v § 179g odst. 1 tr. ř., neboť se doznal k trestné činnosti, souhlasil s uvedeným postupem a nahradil i způsobenou majetkovou škodu poškozeným, když i vzhledem k osobě podezřelého a jeho dosavadnímu způsobu života lze důvodně považovat rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání za dostačující. Proto státní zástupce usnesením ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, podle § 179c odst. 2 písm. h) tr. ř. ve spojení s § 179g odst. 1 tr. ř. podmíněně odložil podání návrhu na potrestání podezřelého za současného stanovení zkušební doby v trvání 8 měsíců. Toto usnesení nabylo právní moci dne 5. 5. 2020, protože nikdo nevyužil možnosti podat proti němu stížnost.

17. Podstatou stížnosti pro porušení zákona je otázka, zda věc, do níž obviněný kopl (tj. předmětný automobil), byla pro něj v dané situaci cizí věcí, což je jeden ze základních znaků skutkové podstaty přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se dopustí ten, kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Musí tedy vždy jít o cizí věc a tento znak není naplněn, pokud by šlo o vlastní věc.

18. Cizí věcí se rozumí věc, jež nenáleží pachateli, resp. nenáleží výlučně jemu (viz přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2002, sp. zn. [7 Tdo 830/2002](#)). Není jí však ve smyslu § 228 odst. 1 tr. zákoníku ve vztahu ke kterémukoli z manželů věc, která je v jejich společném jmění (§ 708 a násl. o. z.), protože v takovém případě každý z manželů je úplným vlastníkem celé věci. Útok jednoho z manželů vůči věci náležející do jejich společného jmění není proto trestným činem poškození cizí věci podle § 228 tr. zákoníku (viz přiměřeně rozhodnutí uveřejněné v Bulletinu Nejvyššího soudu pod č. 15 v sešitě 3/1984). V případě společného jmění manželů lze ve smyslu výkladu pojmu „cizí věc“ přisvědčit stížnosti pro porušení zákona, že ustálená judikatura ho vykládá tak, že se pachatel nemůže dopustit uvedeného trestného činu (ale též trestných činů podle § 205 tr. zákoníku nebo podle § 173 tr. zákoníku) na věci, která je součástí společného jmění manželů.

19. Podle ministryně spravedlnosti je však třeba tuto zásadu vztáhnout i na situaci, která nastala v projednávané věci, kdy podezřelý poškodil věc patřící do společného jmění bývalých manželů, jejichž majetkové poměry po rozvodu nebyly vypořádány, a tuto věc po rozvodu manželství užívala poškozená.

20. Jak vyplývá z připojeného spisového materiálu, v době, kdy došlo k posuzovanému činu (dne 9. 2. 2020), manželství podezřelého a poškozené bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018. Proto je třeba na uvedený stav nahlížet ve smyslu §

708 o. z., z něhož plyne, že společné jmění manželů vždy spojuje svou existenci s existencí manželství a spolu se zánikem manželství nebo jeho prohlášením za neplatné zaniká i společné jmění manželů, avšak s tím, že dokud není majetková podstata zaniklého společného jmění vypořádána, budou i nadále přiměřeně použitelná ustanovení o společném jmění manželů (viz KRÁLÍČKOVÁ, Z., HRUŠÁKOVÁ, M., WESTPHALOVÁ, L. a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo. § 655 – 975. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 137). Podle § 709 o. z. je součástí společného jmění to, čeho nabyl jeden z manželů nebo čeho nabyli oba manželé společně za trvání manželství, s výjimkou věcí z toho vyloučených. Součástí společného jmění je zisk z toho, co náleží výhradně jednomu z manželů, také podíl manžela v obchodní společnosti nebo družstvu, stal-li se manžel v době trvání manželství společníkem obchodní společnosti nebo členem družstva. To neplatí, pokud jeden z manželů nabyl podíl způsobem zakládajícím podle § 709 odst. 1 o. z. jeho výlučné vlastnictví.

21. Se zřetelem na takto stanovené podmínky bylo třeba zkoumat, zda předmětné vozidlo patřilo do společného jmění manželů a zda v době po rozvodu trval stav předpokládaný v § 736 o. z., podle něhož je-li společné jmění zrušeno nebo zanikne-li, anebo je-li zúžen jeho stávající rozsah, provede se likvidace dosud společných povinností a práv jejich vypořádáním. Dokud zúžené, zrušené nebo zaniklé společné jmění není vypořádáno, použijí se pro ně ustanovení o společném jmění přiměřeně. Z citovaného ustanovení plyne, že i když společné jmění manželů zaniká v okamžiku nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství, podle § 765 o. z. platí, že zanikne-li manželství rozvodem, spravují se majetkové povinnosti a práva rozvedených manželů dohodou manželů. Nedohodnou-li se rozvedení manželé o vypořádání, může bývalý manžel podat návrh na vypořádání (srov. § 740 o. z.). O vypořádání rozhoduje soud podle stavu, kdy nastaly účinky zúžení, zrušení nebo zániku společného jmění. K vypořádání může dojít dohodou, která je preferovaným způsobem vypořádání společného jmění manželů (§ 738 odst. 1 o. z.), jež má vždy účinky ke dni, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, bez ohledu na to, zda dohoda byla uzavřena před anebo po zúžení, zrušení nebo zániku společného jmění. Nedojde-li do tří let od zúžení, zrušení nebo zániku společného jmění k vypořádání toho, co bylo dříve součástí společného jmění, ani dohodou, ani nebyl podán návrh na vypořádání rozhodnutím soudu, platí domněnka vypořádání podle § 741 o. z.

22. Na základě takto stanovených zásad lze konstatovat, že přestože manželství podezřelého a poškozené zaniklo a v souvislosti s tím zaniklo i společné jmění manželů a dosud neuplynula ani doba tří let ve smyslu § 741 o. z., do doby, než bude uzavřena dohoda o vypořádání společného jmění manželů ve smyslu § 738 o. z., nebo než bude rozhodnuto o vypořádání tohoto jmění soudem na základě návrhu některého z bývalých manželů podle § 740 o. z., vychází se ze zásady, že věci patřící do tohoto majetku podléhají stále režimu společného jmění manželů. Proto za situace, kdy jeden z bývalých manželů poškodí věc patřící do takového majetku, nejde pro něj o cizí věc ve smyslu § 228 odst. 1 tr. zákoníku.

23. V posuzované věci s ohledem na skutečnosti, které byly dosud zjištěny, se nabízí závěr, že vozidlo, do něhož podezřelý kopl a které poškodil, bylo stále v režimu věci patřící do společného jmění manželů, protože, jak tvrdil podezřelý, nedošlo v době před rozvodem manželství ani po něm k dohodě ani k vypořádání společného jmění jiným způsobem, přičemž zatím neuplynula ani doba tří roků po rozvodu. Podezřelý sice předložil Obvodnímu soudu pro Prahu 8 návrh na schválení mediační dohody, kterou uzavřel s poškozenou za trvání manželství dne 31. 7. 2015 a jejímž předmětem bylo vypořádání majetkových vztahů pro dobu po rozvodu manželství, přičemž v ní bylo ujednáno v článku II. bodu 13., že podezřelý poskytne poškozené částku ve výši 15 000 000 Kč jako náhradu za prostředky vynaložené ze společného jmění manželů, což také učinil, avšak dohoda nebyla pro nedostatek vůle poškozené akceptována. Návrh podezřelého na schválení dohody byl usnesením soudu ze dne 8. 11. 2019, sp. zn. 0 Nc 43002/2019, zamítnut, což Městský soud v Praze jako odvolací soud usnesením ze dne 12. 2. 2020, sp. zn. 62 Co 48/2020, potvrdil, neboť poškozená D. Č. brojila proti platnosti a účinnosti mediační dohody.

24. K okolnostem nabytí předmětného vozidla se podává z výpovědi poškozené D. Č. zaznamenané ve spise, který se týká řízení o svěřeni do péče a určení výživného vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 0 P 212/2015, při jednání dne 9. 9. 2019, že poté, co od podezřelého i přesto, že dohoda nebyla schválena, převzala částku ve výši 15 000 000 Kč, neboť jí byla ještě za trvání manželství podezřelým vyplacena, zakoupila si z ní v prosinci 2018 byt a osobní motorové vozidlo tov. zn. XY, reg. zn. XY, tedy vozidlo, které je napadeným předmětem v této trestní věci. Připustila ve shodě s podezřelým, že do dne, kdy mělo dojít k nyní posuzovanému činu, tj. téměř rok od rozvodu manželství, nebylo soudem pravomocně rozhodnuto o vypořádání společného jmění manželů.

25. Je nutné rovněž zdůraznit, že obviněný poté, co bylo s jeho souhlasem vydáno přezkoumávané usnesení Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, č. j. ZK 114/2020-9, podal proti němu návrh na povolení obnovy řízení, a to z týchž důvodů, jaké jsou zformulovány v nyní podané stížnosti pro porušení zákona. Tento návrh však byl usnesením Okresního soudu Praha-východ ze dne 3. 11. 2020, sp. zn. 0 Nt 8204/2020, podle § 283 písm. d) tr. ř. zamítnut, a to přesto, že soud v zásadě zjistil, že existenci skutečností zmíněných v návrhu obviněného nelze vyloučit, avšak šlo by o činnost soudu jdoucí nad rámec účelu obnovy řízení, která dopadá pouze na situace, v nichž vyvstanou po právní moci rozhodnutí nové skutkové okolnosti, nikoli na změnu právního názoru obviněného, resp. obhajoby, či na pochybení orgánů činných v trestním řízení při aplikaci norem hmotného či procesního práva. Lze jen zmínit, že i státní zástupkyně přítomná veřejnému zasedání dne 3. 11. 2020 se s podezřelým ve výhradě možné vadné právní kvalifikace podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku ztotožnila. Se zřetelem na tyto závěry byl podán podnět ke stížnosti pro porušení zákona.

IV.

26. Na základě těchto zjištění korespondujících s obsahem podané stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud shledal, že stížnost pro porušení zákona je důvodná, neboť je zřejmé, že státní zástupce vydal napadené usnesení, aniž by postupoval řádně a důsledně ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Je třeba poznamenat, že jako předběžnou otázku (§ 9 odst. 1 tr. ř.) bylo třeba řešit to, zda je předmětné vozidlo pro obviněného cizí věcí, což však státní zástupce vyřešil vadně a rozhodl přesto, že byly důvodné pochybnosti o tom, zda byly naplněny znaky přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, a tedy, zda bylo možné volit postup podle § 179g odst. 1 tr. ř.

27. Po rozvodu manželství na základě rozsudku Okresního soudu Praha-východ ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. 21 C 35/2018, nedošlo k uzavření dohody, která sice byla připravena, avšak pro nesouhlasný postoj poškozené k návrhu majetkového vypořádání vtěleného do mediační dohody sjednané v roce 2015 před mediátorem nedošlo k jejímu uzavření. Šlo o mediační dohodu podle § 7 zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci, která – ačkoliv to zákon výslovně neuvádí – není bez dalšího vykonatelná a není novým druhem exekučního titulu. Lze však docílit vykonatelnosti dohody uzavřené mezi stranami v průběhu mediace jejím promítnutím do notářského nebo exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti (následné uzavření dohody o splnění nároku vyplývajícího z mediační dohody ve formě notářského či exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti) nebo do smíru schváleného soudem (viz důvodovou zprávu k zákonu č. 202/2012 Sb., o mediaci, dostupnou např. v právním informačním systému ASPI). Taková dohoda je tedy vykonatelná výlučně po jejím schválení soudem, a to buď v rámci smírního řízení v podobě přetorského smíru, nebo v občanském soudním řízení ve formě soudního smíru, případně na základě notářského zápisu (viz DOLEŽALOVÁ, M., HÁJKOVÁ, Š. a kol. Zákon o mediaci. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 36; komentář k § 7, dostupné v Beck-online k datu 27. 10. 2021). Z těchto důvodů bez souhlasu poškozené nemohla být soudem schválena, jak soud v odůvodnění zmíněného usnesení také výslovně uvedl s poukazem na již citované ustanovení zákona č. 202/2012 Sb. a komentářovou literaturu k němu, jakož i na ustanovení § 736 a násl. o. z.

28. Z uvedených důvodů nemohly na základě zmíněné mediační dohody nastat právní účinky předpokládané v § 738 o. z. Základním limitujícím faktorem pro uzavření dohody o vypořádání zaniklého, zrušeného nebo zúženého společného jmění manželů, je lhůta pro její uzavření vyplývající z § 741 o. z. Dohoda musí být uzavřena nejpozději do 3 roků od zrušení společného jmění. V posuzované věci nedošlo k vypořádání společného jmění ani ve smyslu § 740 o. z., k němuž dala poškozená podnět návrhem k Obvodnímu soudu pro Prahu 8 v červnu 2019, avšak soud v době, kdy mělo dojít k činu, tj. ke dni 9. 2. 2020, nerozhodl o vypořádání společného jmění. Neuplynula ani doba 3 roků od rozvodu manželství ve smyslu § 741 o. z. potřebná k tzv. vydržení věci, a proto podle § 736 věty druhé o. z. se na předmětné vozidlo XY užívané poškozenou a zakoupené ještě za trvání manželství v prosinci 2018 nadále vztahovala ustanovení občanského zákoníku o společném jmění manželů, neboť poškozená si vozidlo koupila z částky 15 000 000 Kč, kterou jí podezřelý dal na základě neúčinné dohody z prostředků patřících do společného jmění manželů, jež v té době nebylo zákonným způsobem vypořádáno.

29. Zjištění vyplývající z uvedených podkladů neměl státní zástupce v době rozhodování o napadeném usnesení k dispozici a nemohl dostatečně posoudit, zda byl naplněn znak „cizí věc“ jako základní znak skutkové podstaty přečinu podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku. Doznání obviněného nepostačovalo pro takový závěr v dané situaci, a proto nemělo být postupováno podle § 179g tr. ř. Tak lze učinit pouze tehdy, když ve smyslu § 179c odst. 1 tr. ř. nevznikají pochybnosti o tom, jaký trestný čin (přečin) je spatřován ve skutku, pro který je sděleno podezření. Orgány činné v trestním řízení nedbaly v důkazním řízení zásad oficiality a vyhledávací (§ 2 odst. 4 tr. ř.), jimiž je obecně vymezena povinnost orgánů činných v trestním řízení z vlastní iniciativy vyhledávat a provádět důkazy tak, aby byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tyto zásady se nutně musejí promítat i do zkráceného přípravného řízení, protože i zde platí, že doznání obviněného nezabývá orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 36). Těmto zásadám, jejichž smyslem je řádné a pochybnosti nevzbuzující objasnění věci, policejní orgán ani státní zástupce nedostáli, neboť pro své závěry si neopatřili potřebné důkazy, resp. ty, které měli k dispozici, náležitě a obezřetně nehodnotili v souladu s jejich skutečným obsahem v návaznosti na právní předpisy, a to i jiných právních odvětví nežli jen práva trestního, zde především práva občanského. Namísto toho se státní zástupce spokojil s doznáním podezřelého F. Č., jakož i s tím, že nahradil způsobenou škodu, a dovozoval tak naplnění znaků přečinu poškození věci podle § 228 odst. 1 r. zákoníku na základě neúplného dokazování.

V.

30. Nejvyšší soud z uvedených důvodů přisvědčil stížnosti pro porušení zákona a v souladu s ní vyslovil, že podle § 268 odst. 2 tr. ř. byl pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství Praha-východ ze dne 17. 4. 2020, sp. zn. ZK 114/2020, porušen zákon v ustanoveních § 13 odst. 1 a § 228 odst. 1 tr. zákoníku a v řízení, jež tomuto rozhodnutí předcházelo, v § 2 odst. 5, 6 a § 179g odst. 1 tr. ř. v neprospěch podezřelého F. Č. Proto podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil toto usnesení, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství Praha-východ, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

31. Na státním zástupci v dalším řízení bude, aby znovu vzal v úvahu všechny výše uvedené skutečnosti, případně na ně sám zaměřil objasňování přečinu podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku, v souladu s nimi znovu zvažoval další postup a rozhodl v intencích všech zásad ovládajících trestní řízení. Při tomto svém rozhodování bude vázán právním názorem, který výše vyslovil Nejvyšší soud (§ 270 odst. 4 tr. ř.), a ustanovením § 273 tr. ř., podle něhož nemůže v novém řízení dojít ke zhoršení postavení podezřelého, neboť stížnost pro porušení zákona byla podána toliko v jeho prospěch (zákaz

reformationis in peius).